

Aluehallintovirasto

Resultat av tillsyns- programmet för småbarnspedagogi- ken 2022

Regionförvaltningsverket i Södra Finland
Regionförvaltningsverket i Östra Finland
Regionförvaltningsverket i Lappland
Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland
Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
Regionförvaltningsverket i Norra Finland

Tillstånds- och tillsynsverket för social-
och hälsovården Valvira

Regionförvaltningsverket i Östra Finland

Undervisnings- och kulturväsendet

Resultat av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022

24.2.2023

Regionförvaltningsverket i Södra Finland
Regionförvaltningsverket i Östra Finland
Regionförvaltningsverket i Lappland
Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland
Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
Regionförvaltningsverket i Norra Finland
Tillstånds- och tillsynsverket för social-
och hälsovården Valvira

Regionförvaltningsverkens publikationer 162/2023

ISSN: 2343-3132 (webbpublikation)

ISBN: 978-952-5885-49-1

2023

KUVAILULEHTI

Aluehallintovirastojen julkaisuja 162/2023

Tekijät Etelä-Suomen aluehallintovirasto Itä-Suomen aluehallintovirasto Lapin aluehallintovirasto Lounais-Suomen aluehallintovirasto Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto Pohjois-Suomen aluehallintovirasto Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirasto Valvira		Julkaisuaika 24.2.2023	
		Toimeksiantajat(t)	
		Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Varhaiskasvatuksen valvontaohjelman tulokset 2022			
Tiivistelmä Aluehallintovirastot ja Valvira ovat laatineet varhaiskasvatuksen valvontaohjelman, jonka mukainen suunnitelmallinen valvonta aloitettiin vuoden 2020 alussa. Vuonna 2022 valvonta kohdennettiin niihin kuntiin, joissa vuosien 2020 ja 2021 tarkasteluissa todettiin epäkohtia henkilöstömitoituksessa tai ryhmän enimmäiskoossa. Kyseisistä kunnista otettiin tarkasteluun aiempaa isompi otos päiväkoteja ja tarkastelun kohteena oli aiempaa pidempi ajanjakso. Päiväkodin henkilöstömitoituksen riittävyttä ja lapsiryhmien kokoa on valvottu tarkastamalla kuntien ilmoittamat tiedot henkilöstön määrästä suhteessa lasten määrään. Lisäksi syksyllä 2022 tarkastettiin steinerpedagogisten päiväkotien opettajien ja johtajien kelpoisuudet steinerpedagogisiin varhaiskasvatusopintoihin liittyvän siirtymäsäännöksen päättymisen vuoksi. Valvonnasta saatujen tulosten perusteella voidaan todeta, että varhaiskasvatuksen järjestäjät noudattavat henkilöstömitoitusta ja ryhmäkokoja säätelevää varhaiskasvatuslakia ja päiväkotien henkilöstömitoitusta ja ryhmäkoko toteutuvat hyvin. Päiväkotien henkilöstömitoitukset ovat olleet varhaiskasvatuslain mukaisia 98,49 %:ssa kaikista tarkastelun kohteena olleiden päiväkotien toimintapäivien määrästä. Myös päiväkodin lapsiryhmien ryhmäkoot ovat olleet varhaiskasvatuslain mukaisia 99,14 %:ssa kaikista tarkastelun kohteena olleiden lapsiryhmien toimintapäivien määrästä.			
Asiasanat varhaiskasvatus, valvonta, ryhmäkoko, kelpoisuus			
ISSN (painettu) -	ISBN (painettu) -	ISSN (verkkopainettu) 2343-3132	ISBN (verkkopainettu) 978-952-5885-49-1
Kokonaissivumäärä 24		Kieli suomi	Hinta -
Julkaisija Itä-Suomen aluehallintovirasto		Paino -	

INFORMATIONSSIDA

Regionförvaltningsverkens publikationer 162/2023

Sammanställd av Regionförvaltningsverket i Södra Finland Regionförvaltningsverket i Östra Finland Regionförvaltningsverket i Lappland Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland Regionförvaltningsverket i Norra Finland Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården Valvira		Utgivningsdatum 24.2.2023	
		Uppdragsgivare	
		Datum för tillsättandet av organet	
Publikationens titel Resultat av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022			
Referat Regionförvaltningsverken och Valvira har utarbetat ett tillsynsprogram för småbarnspedagogik. Den systematiska tillsynen inleddes i början av 2020. År 2022 inriktades tillsynen på de kommuner där det vid granskningarna år 2020 och 2021 konstaterades brister i personaldimensioneringen eller i de maxiamala gruppstorlekarna. I dessa kommuner granskades ett större urval daghem än tidigare och granskningen gällde en längre period än tidigare. Daghemmets personaldimensionering och barngruppernas storlek har övervakats genom att man granskat kommunernas uppgifter om antalet anställda i förhållande till antalet barn. Hösten 2022 granskades dessutom behörigheten hos lärare och daghemsföreståndare i steinerpedagogiska daghem på grund av att övergångsbestämmelsen om kompletteringen steinerpedagogiska småbarnspedagogiska studier upphörde. Utifrån resultaten av övervakningen kan det konstateras att anordnarna av småbarnspedagogik följer lagen om småbarnspedagogik som reglerar personaldimensioneringen och gruppstorleken och att personaldimensioneringen och gruppstorlekarna på daghemmen förverkligas på ett bra sätt. Dimensioneringen av daghemmens personal har varit förenlig med lagen om småbarnspedagogik under 99,49 procent av det totala antalet verksamhetsdagar för de daghem som granskats. Även barngruppernas storlek på daghemmet har varit förenlig med lagen om småbarnspedagogik under 99,14 procent av det totala antalet verksamhetsdagar för de barngrupper som granskats.			
Ämnesord småbarnspedagogik, tillsyn, gruppstorlek, behörighet			
ISSN (tryckt)	ISBN (tryckt)	ISSN (webbpublikation)	ISBN (webbpublikation)
-	-	2343-3132	978-952-5885-49-1
Sidantal 24	Språk svenska	Pris	
Utgivare Regionförvaltningsverket i Östra Finland		Tryckeri	

Innehåll

1	Tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken	7
2	Genomförande av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022	8
3	Resultaten av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022, personaldimensionering och gruppstorlekar	10
3.1	Daghemmens personaldimensionering	11
3.2	Gruppstorlek	12
3.3	Regionförvaltningsverkets beslut baserade på tillsynsprogrammet samt vägledning, personaldimensionering och gruppstorlekar	13
4	Resultat av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022, personalens behörighet vid steinerpedagogiska daghem	15
4.1	Personalens behörighet vid steinerpedagogiska daghem	15
4.2	Regionförvaltningsverkets beslut baserade på tillsynsprogrammet samt vägledning, personalens behörighet vid steinerpedagogiska daghem	16
5	Sammanfattning och reflektioner kring resultaten av tillsynsprogrammet 2022	16
6	Sammanfattning av tillsynsprogrammets resultat per regionförvaltningsverk	18
6.1	Regionförvaltningsverket i Södra Finland	18
6.2	Regionförvaltningsverket i Östra Finland	18
6.3	Regionförvaltningsverket i Lappland	19
6.4	Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland	19
6.5	Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland	20
6.6	Regionförvaltningsverket i Norra Finland	20
6.7	Svenska enheten för bildningsväsendet	20
	Bilagor	22

1 Tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken

Regionförvaltningsverken och Valvira har tillsammans tagit fram ett tillsynsprogram för småbarnspedagogiken. Tillsynen enligt programmet inleddes i början av 2020.

Under 2020 gällde tillsynen daghemmens personaldimensionering. Granskningen gällde en period på två veckor och 1 596 daghem. Granskningen visade att under 78 verksamhetsdagar hade det inte funnits tillräckligt med personal i förhållande till antalet närvarande barn.

Under 2021 gällde tillsynen personaldimensioneringen och gruppstorlekarna på kommunala daghem. Personaldimensioneringen och barngruppernas storlek granskades genom att kontrollera de uppgifter kommunerna gett om antalet anställda i förhållande till antalet barn. Granskningen som gällde en period på en vecka omfattade 1 359 daghem med 5 563 barngrupper. Enligt resultaten av granskningen överskreds relationstalet mellan antal barn och antal anställda på daghemmen under 45 verksamhetsdagar och de maximala gruppstorlekarna under 312 verksamhetsdagar.

Bestämmelser om daghemmens personaldimensionering finns i 35 § i lagen om småbarnspedagogik (540/2018). Enligt lagen ska det på ett daghem finnas ett tillräckligt antal anställda i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter som i relation till antalet barn, deras ålder och den tid de dagligen tillbringar i småbarnspedagogik har yrkesmässig behörighet som lärare, socionom eller barnskötare inom småbarnspedagogik. Närmare bestämmelser om daghemmens personaldimensionering finns i statsrådets förordning om småbarnspedagogik (753/2018). Enligt förordningen ska det i fostrings-, undervisnings- och vårduppgifter på ett daghem arbeta minst en person för varje grupp om högst sju barn som har fyllt tre år och som deltar i småbarnspedagogik mer än fem timmar per dag eller för varje grupp om högst 13 barn som har fyllt tre år och som deltar i småbarnspedagogik högst fem timmar per dag.

För varje grupp om högst fyra barn under tre år ska det arbeta minst en person.

Bestämmelser om daghemmens gruppstorlekar finns i 35 § 3 momentet i lagen om småbarnspedagogik. Enligt lagen får det i en daghemsgrupp samtidigt finnas högst ett sådant antal barn som motsvarar tre anställda i småbarnspedagogiska uppgifter.

Tabell 1: Relationstal inom småbarnspedagogiken

Barn	Relationstal	Maximal gruppstorlek
under 3 år	4	12
3 år, mer än 5 timmar/dag	7	21

Om det i en barngrupp finns både barn under 3 år och barn över 3 år som deltar i småbarnspedagogik på deltid eller heltid kan den maximala gruppstorleken vara större än 12 eller 21 barn.

2 Genomförande av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022

Tillsynen enligt tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022 har fortsättningsvis gällt personaldimensioneringen och gruppstorlekarna på de kommunala daghemmen. Regionförvaltningsverken genomförde tillsynsprogrammet genom att skriftligen be kommunerna om uppgifter om daghemmens personaldimensionering och gruppstorlekar. Tillsynen inriktades på de kommuner där det vid granskningarna 2020 och 2021 upptäcktes att personaldimensioneringen eller de maximala gruppstorlekarna inte motsvarade bestämmelserna. I de här kommunerna granskades fler daghem än tidigare under en period på fyra veckor.

Kommunerna skulle ge de begärda uppgifterna för fyra kalenderveckor under den tidsperiod som regionförvaltningsverket hade bestämt. Beroende på område granskades veckorna 11, 12, 13, 14, 15, 36, 37, 38 eller 39. När urvalet gjordes beaktades att perioden som granskades inte skulle infalla under skolornas lovtider. Uppgifterna skulle lämnas om alla veckodagar eftersom även daghem med skiftomsorg granskades inom ramen för tillsynsprogrammet.

Tillsammans med begäran om uppgifter fick kommunerna även en tillsynsblankett med ifyllnadsanvisningar. På blanketten skulle kommunerna ange det faktiska antalet barn och antalet anställda i daghemmen och barngrupperna. Uppgifter skulle även ges om förskoleundervisning och kompletterande småbarnspedagogik inom förskoleundervisning om de ordnades inom småbarnspedagogiken. Om ett daghem fanns på flera olika adresser (sk. distans-/satellitenhet) skulle varje enhets uppgifter ges separat. Begäran om uppgifter, blanketten och anvisningarna skickades till kommunerna efter den granskningsperiod som regionförvaltningsverket hade beslutat om. Kommunerna visste alltså inte i förväg vilken tidsperiod som skulle granskas.

Av de stora kommunerna bad regionförvaltningsverken uppgifter om de daghem där de tidigare granskningarna hade visat på brister samt om de daghem som inte granskats inom ramen för de föregående årens tillsynsprogram. I de små kommunerna granskades alla daghem. Av kommunerna begärdes uppgifter om 1–64 daghems personaldimensionering och gruppstorlekar.

Alla kommuner som deltog i tillsynsprogrammet 2022 skickade regionförvaltningsverket de uppgifter som begärdes enligt programmet.

Följande uppgifter om personaldimensionering och gruppstorlekar begärdes:

Faktisk närvaro i barngruppen

Daghemmets namn	
Gruppens namn	
Antalet barn i gruppen under 3 år (antal)	
Antalet barn i gruppen över 3 år (antal)	
Gruppens barnantal	0
Personal som inräknas i dimensioneringen (antal)	
Skiftesvårdsgrupp (ja/nej)	

Fyll i endast de vita cellerna

Datum	Under 3 år	Över 3 år ≤ 5 h deldag	Över 3 år > 5 h heldag	Antal barn	Personal	Relationstal
14.3.2022				0,00		0,00
15.3.2022				0,00		0,00
16.3.2022				0,00		0,00
17.3.2022				0,00		0,00
18.3.2022				0,00		0,00
19.3.2022				0,00		0,00
20.3.2022				0,00		0,00

Figur 1: Blanketten Faktisk närvaro i barngruppen**Daghemmets personaldimensionering**

Kommun	
Daghemmets namn	
Skiftesvårdsenhet (ja/nej)	
I daghemmet finns barngrupper (antal)	
Personal som inräknas i dimensioneringen (antal)	

Fyll i endast de vita cellerna

Datum	Under 3 år	Över 3 år ≤ 5 h deldag	Över 3 år > 5 h heldag	Personal	Relationstal
14.3.2022					0,00
15.3.2022					0,00
16.3.2022					0,00
17.3.2022					0,00
18.3.2022					0,00
19.3.2022					0,00
20.3.2022					0,00

Figur 2: Blanketten Daghemmets personaldimensionering

Om antalet barn i barngruppen eller barngruppens eller daghemmets relationstal överskred den maximala gruppstorleken eller relationstalet enligt bestämmelserna ombads kommunen ange orsak till det här på blanketten. Vid behov bad regionförvaltningsverket kommunen om tilläggsuppgifter, till exempel om

gruppstorleken överskridits i skiftomsorgsgrupper. Kommunen ombads då meddela antal barn och antal anställda vid olika tidpunkter på dagen.

Hösten 2022 granskades inom ramen för tillsynsprogrammet även behörigheten hos lärare och föreståndare vid steinerpedagogiska daghem på grund av att övergångsbestämmelsen som rörde steinerpedagogiska studier inom småbarnspedagogik upphörde. Regionförvaltningsverken bad skriftligen serviceproducenterna för alla steinerpedagogiska daghem om en utredning av behörigheten hos daghemmens lärare och föreståndare. Behörigheterna visades genom att examinationsbevis och andra nödvändiga intyg lämnades till regionförvaltningsverket.

Uppgifterna om steinerpedagogiska daghem hämtades från Valveri-registret. Alla serviceproducenter för steinerpedagogiska daghem lämnade regionförvaltningsverket de uppgifter som begärdes enligt tillsynsprogrammet.

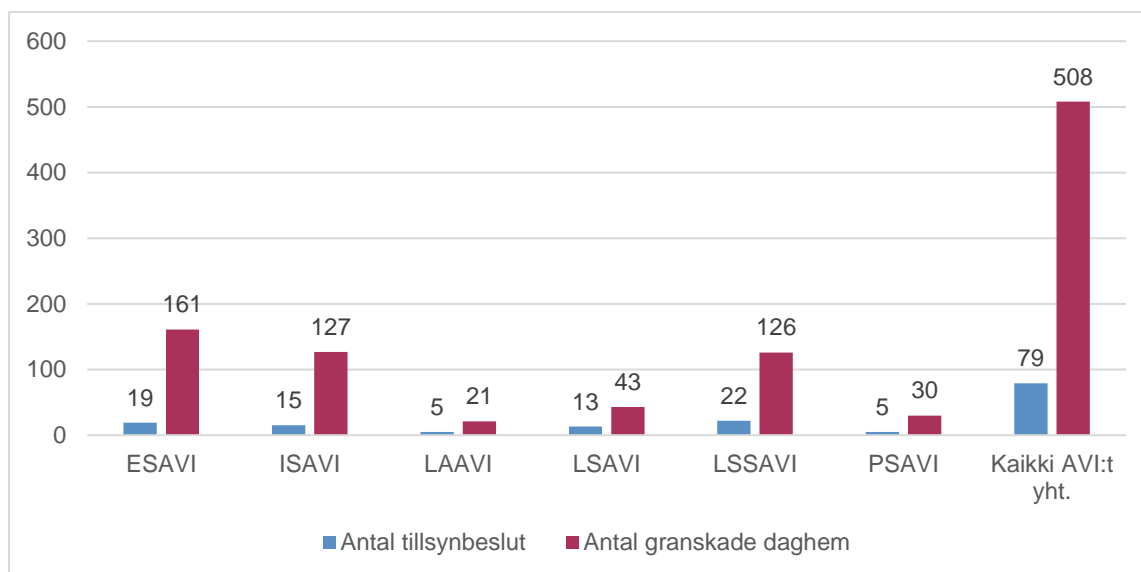
3 Resultaten av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022, personaldimensionering och gruppstorlekar

Regionförvaltningsverken granskade inom ramen för tillsynsprogrammet 67 kommuner och fattade i anslutning till granskningarna 79 tillsynsbeslut om småbarnspedagogiken. Antalet daghem som granskades var 508 och i åtta av dem gjorde regionförvaltningsverket också ett anmält eller oanmält besök.

Inom tillsynsprogrammet granskades personaldimensioneringen och gruppstorlekarna på 508 daghem.

I vissa regionförvaltningsverks områden fattades fler tillsynsbeslut än antalet kommuner som omfattades av tillsynsprogrammet 2022. Detta beror på att personaldimensioneringen i till exempel de största städerna granskades områdesvis. I en del kommuner meddelades dessutom separata beslut för den finskspråkiga och den svenskspråkiga småbarnspedagogiken.

Figuren nedan (Figur 1) visar antalet kommuner och daghem som omfattades av tillsynen och antalet tillsynsbeslut per regionförvaltningsverk:

Figur 1: Antal tillsynsbeslut och granskade daghem per regionförvaltningsverk

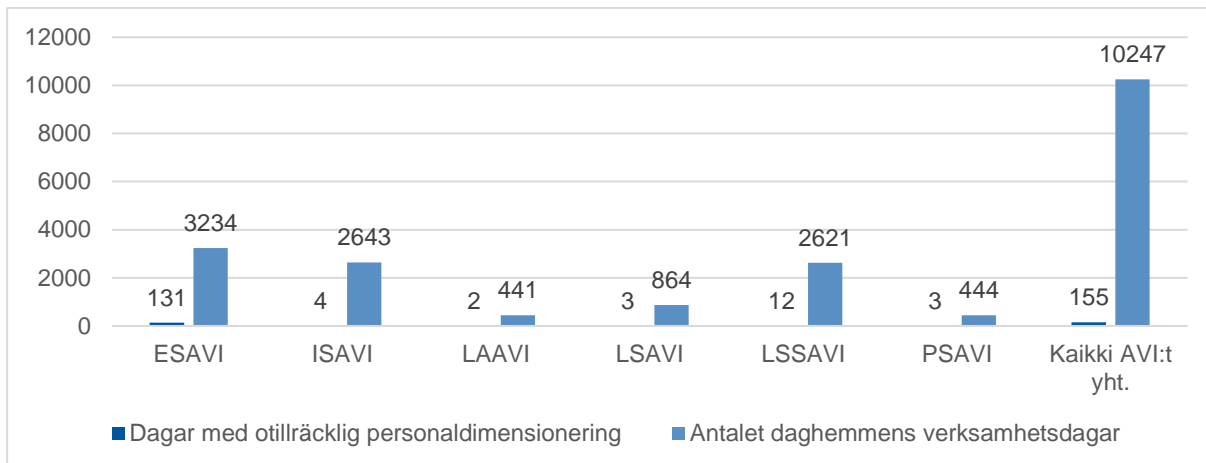
I figuren används följande förkortningar: ESAVI/Regionförvaltningsverket i Södra Finland, ISAVI/Regionförvaltningsverket i Östra Finland, LAAVI/Regionförvaltningsverket i Lappland, LSAVI/Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland, LSSAVI/Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland, PSAVI/Regionförvaltningsverket i Norra Finland.

3.1 Daghemmens personaldimensionering

Daghemmen som granskades utgående från tillsynsprogrammet hade 10 247 verksamhetsdagar. Under 155 verksamhetsdagar var personaldimensioneringen inte tillräcklig. Personaldimensioneringen underskreds under 1,51 % av daghemmens verksamhetsdagar.

Daghemmens personaldimensionering var på den nivå lagen om småbarnspedagogik kräver under 98,49 procent av verksamhetsdagarna.

Figuren nedan (Figur 2) visar per regionförvaltningsverk antalet verksamhetsdagar som granskades och antalet dagar då daghemmens personaldimensionering inte var tillräcklig:

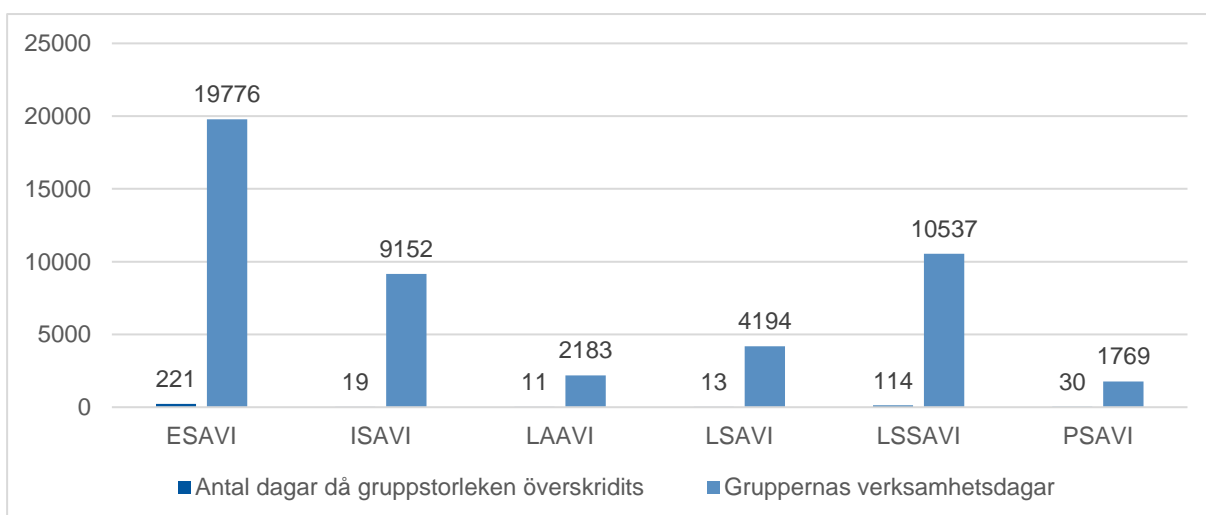
Figur 2: Dagar med otillräcklig personaldimensionering och antalet verksamhetsdagar

3.2 Gruppstorlek

Daghemmen som granskades utgående från tillsynsprogrammet hade 2 398 barngrupper. Barngruppernas verksamhetsdagar uppgick till totalt 47 611. Den maximala gruppstorleken överskreds under 408 verksamhetsdagar, dvs. under 0,86% av verksamhetsdagarna.

Daghemmens gruppstorlekar var förenliga med lagen om småbarnspedagogik under 99,14 procent av verksamhetsdagarna.

Figuren nedan (Figur 3) visar per regionförvaltningsverk antalet verksamhetsdagar och antalet dagar då den maximala gruppstorleken överskridits:

Figur 3: Gruppernas verksamhetsdagar per regionförvaltningsverk och antal dagar då gruppstorleken överskridits

Personaldimensioneringen granskas i enlighet med lagen om småbarnspedagogik per dag och daghem, inte gruppvis. Regionförvaltningsverken har dock i samband med granskningen av gruppstorlekarna också tittat på relationstalet i barngrupperna under dagen. Det här gjordes eftersom regionförvaltningsverken ville

få information om hur personalen i verkligheten arbetar i grupperna och fördelas mellan olika barngrupper.

Granskningen visade att relationstalet i barngrupperna var sju eller mindre än sju under 93,63 % av alla verksamhetsdagar.

I de daghem som tillsynen gällde fanns det 2 398 barngrupper. I dessa granskades 47 611 verksamhetsdagar. Granskningen på gruppnivå visade att relationstalet var högre än sju under 3 031 verksamhetsdagar (6,37 %).

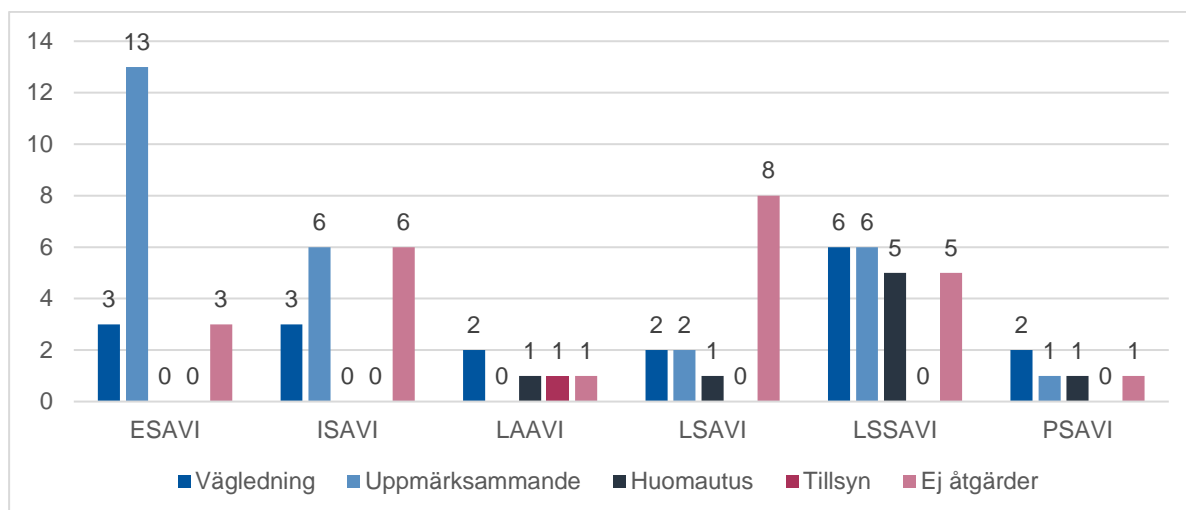
3.3 Regionförvaltningsverkets beslut baserade på tillsynsprogrammet samt vägledning, personaldimensionering och gruppstorlekar

Regionförvaltningsverken har i sina beslut granskat daghemmens uppgifter om personaldimensioneringen och gruppstorlekarna. Vid behov har kommunen i beslutet även fått vägledning exempelvis när personalresurserna inte hade fördelats jämnt i barngrupperna.

Antalet beslut som meddelades på basis av tillsynsprogrammet uppgick till 79.

- I 24 beslut konstaterade regionförvaltningsverket att daghemmens personaldimensionering och gruppstorlekar uppfyllde lagen om småbarnspedagogik.
- I 18 beslut gav regionförvaltningsverket vägledning som bland annat gällde situationer där daghemmens personalresurser inte hade fördelats jämnt mellan barngrupperna trots att daghemmens personaldimensionering samtidigt var på den nivå som lagen kräver.
- I 28 beslut gjorde regionförvaltningsverket kommunen uppmärksam på att lagens bestämmelser om personaldimensionering eller gruppstorlek ska följas.
- I åtta beslut gav regionförvaltningsverket kommunen en anmärkning för framtiden.
- I ett beslut fortsatte regionförvaltningsverket tillsynen av småbarnspedagogiken för att bristerna i fråga om personaldimensionering eller gruppstorlek skulle rättas till. Att tillsynen fortsätter innebär exempelvis att kommunen ska lämna regionförvaltningsverket en redogörelse för de åtgärder som den vidtar för att personaldimensioneringen och gruppstorlekarna ska uppfylla lagen om småbarnspedagogik.

Figuren nedan (Figur 4) visar per regionförvaltningsverk de beslut som meddelats på tillsyn över småbarnspedagogik:

Figur 4: Regionförvaltningsverkens åtgärder i anslutning till tillsynsprogrammet

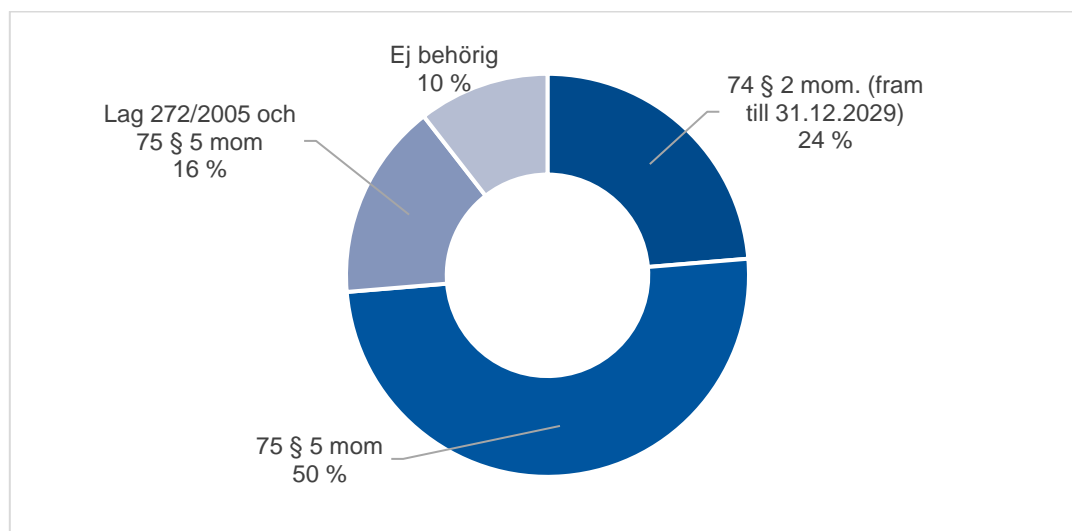
4 Resultat av tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022, personalens behörighet vid steinerpedagogiska daghem

Regionförvaltningsverken granskade inom ramen för tillsynsprogrammet 39 steinerpedagogiska daghem och fattade i anslutning till granskningarna 32 tillsynsbeslut om småbarnspedagogiken.

4.1 Personalens behörighet vid steinerpedagogiska daghem

De 39 steinerpedagogiska daghem som var föremål för tillsynen hade 92 lärare. Av dem hade 74 procent sådan behörighet för personal vid steinerpedagogiska daghem som krävs enligt lagen om småbarnspedagogik. Fyra procent av lärarna vid de steinerpedagogiska daghemmen hade inte genomfört de kompletterande studier Utbildningsstyrelsen har bestämt, vilket det finns bestämmelser om i 75 § 6 momentet i lagen om småbarnspedagogik.

I de 39 steinerpedagogiska daghem som var föremål för tillsynen fanns 37 daghemsföreståndare, av vilka en del också arbetade som lärare i grupperna. Figuren nedan (Figur 5) visar procentandelar av de steinerpedagogiska daghemmens föreståndare beroende på vilken författning deras behörighet baserade sig på:

Figur 5: Procentandelar av föreståndarna för steinerpedagogiska daghem enligt behörighetsgivande författning

Hälften av daghemsföreståndarna är behöriga enligt övergångsbestämmelsen i 75 § 5 momentet. 24 procent har behörighet som daghemsföreståndare på basis av övergångsbestämmelsen i 74 § 2 momentet till och med 31.12.2029. För närvarande är 16 procent av föreståndarna för steinerpedagogiska daghem inte behöriga, men får fortsätta som föreståndare i samma enhet med stöd av övergångsbestämmelsen i 75 § 5 momentet och övergångsbestämmelsen i 17 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården

(272/2005). Tio procent av föreståndarna för steinerpedagogiska daghem har inte alls den behörighet som daghemsföreståndare som lagen kräver.

4.2 Regionförvaltningsverkets beslut baserade på tillsynsprogrammet samt vägledning, personalens behörighet vid steinerpedagogiska daghem

Under 2022 granskade regionförvaltningsverken i sina beslut behörigheten hos personalen vid de steinerpedagogiska daghemmen. I besluten fick serviceproducenterna vid behov också vägledning om det visade sig att personalen inte är behörig enligt lagen om småbarnspedagogik efter övergångsperioden 1.1.2030.

Antalet beslut enligt tillsynsprogrammet som gällde steinerpedagogiska daghem uppgick till 32.

- I 26 beslut konstaterade regionförvaltningsverket att lärarna/pedagogerna och daghemsföreståndarna vid de steinerpedagogiska daghemmen är behöriga enligt lagen.
- I sex beslut gav regionförvaltningsverket vägledning om sådant som särskilt behövde beaktas när det gällde lärarnas/pedagogernas och/eller föreståndarnas behörighet exempelvis med tanke på övergångsbestämmelserna i lagen om småbarnspedagogik.
- I två beslut gjorde regionförvaltningsverket serviceproducenten uppmärksam på att behörighetsvillkoren i lagen om småbarnspedagogik ska iakttagas.
- Regionförvaltningsverken meddelade två förelägganden om att registrera daghemsföreståndaren i registret över privata serviceproducenter.
- Regionförvaltningsverket inledde ett tillsynsärende om den småbarnspedagogik som producerades i ett daghem som helt saknade lärare som uppfyllde behörighetsvillkoren.

5 Sammanfattning och reflektioner kring resultaten av tillsynsprogrammet 2022

Regionförvaltningsverken och Valvira inledde planmässig tillsyn av småbarnspedagogiken år 2020. Tillsynen enligt tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022 fortsatte gälla personaldimensionering och gruppstorlekar och riktades mot de kommuner där brister hade konstaterats i tillsynen 2020 och 2021.

Inom ramen för tillsynsprogrammet 2022 granskades 508 kommunala daghem som hade totalt 10 247 verksamhetsdagar. Under 155 verksamhetsdagar var personaldimensioneringen otillräcklig. I de granskade daghemmen fanns 2 398 barngrupper som hade totalt 47 611 verksamhetsdagar. Daghemmens personaldimensionering var på den nivå lagen om småbarnspedagogik kräver under 98,49 procent av alla verksamhetsdagar i de daghem som granskades. Också gruppstorlekarna motsvarade bestämmelserna i lagen om småbarnspedagogik under 99,14 % procent av alla verksamhetsdagar i de barngrupper som granskades.

På basis av resultaten kan man konstatera att de som anordnar småbarnspedagogik följer lagen om småbarnspedagogik som reglerar daghemmens personaldimensionering och gruppstorlekar och att daghemmens personaldimensionering och gruppstorlekar alltså förverkligades på ett bra sätt. I besluten har regionförvaltningsverken vid behov gett vägledning, gjort aktören uppmärksam på lagelig verksamhet och gett anmärkningar på grund av verksamhet som stridit mot lagen. Regionförvaltningsverken fortsätter tillsynen i sina regioner som en del av sitt tillsynsuppdrag.

Tillsynsprogrammet visar dock på regionala skillnader. Det fanns skillnader både mellan olika regionförvaltningsverk och inom ett och samma regionförvaltningsverks område när det gällde överskriden gruppstorlek eller otillräcklig personaldimensionering. Utmaningarna är särskilt tydliga när det gäller personaldimensioneringen i huvudstadsregionen.

Om daghemmens personaldimensionering inte motsvarar bestämmelserna i lagen och det inte finns tillräckligt med personal i barngrupperna leder det till att verksamheten i grupperna försvåras och att uppnåendet av målen enligt lagen om småbarnspedagogik äventyras. Den som ordnar småbarnspedagogik har en skyldighet att se till att det arbetar tillräckligt många personer i alla barngrupper på ett daghem. I arbetstursplaneringen bör man ännu noggrannare beakta barnens reserverade tider i småbarnspedagogik och utgående från dem fördela personalen i de olika arbetsturerna. En betydande orsak till otillräcklig personaldimensionering har varit personalfrånvaro för vilken man trots försök inte hittat vikarier. Tillsynsprogrammet 2022 genomfördes huvudsakligen under våren då coronapandemin fortfarande var aktuell på många platser och det förekom övertids- och turbytesförbud och strejker i anslutning till arbetskonflikter. Det är dock viktigt att komma ihåg att lagen om småbarnspedagogik inte gör det möjligt att avvika från personaldimensioneringen av orsaker som beror på personalfrånvaro. Kommunerna är skyldiga att se till att det finns ett fungerande vikariesystem i alla situationer.

Den oro som lyfts fram i den offentliga debatten har särskilt gällt enskilda barngruppers verksamhet. I daghemmen kan det under dagen finnas situationer då relationstalet mellan antal barn och antal anställda inte uppnås. Vanligtvis inträffar detta under dagens första och sista timmar. Tillsynsresultaten åskådliggör daghemmens situation i siffror och huruvida de som anordnar småbarnspedagogik följer bestämmelserna i lagen om småbarnspedagogik när det gäller daghemmens personaldimensionering och gruppstorlekar. Resultaten beskriver inte hur belastande arbetet i daghemmen upplevs vara eller om de anställda har den behörighet som krävs för arbetet. Resultaten visar inte heller hur relationstalen uppnåddes i daghemmen under alla tider på dagen. Personaldimensioneringen granskas i enlighet med lagen om småbarnspedagogik per dag.

Regionförvaltningsverken uppmanar anordnarna av småbarnspedagogik att fortsättningsvis fundera över hurudana pedagogiska och verksamhetsmässiga lösningar i daghemmens vardag som på bästa sätt gör det möjligt att anordna småbarnspedagogik på ett sätt som beaktar barnens bästa. Vid planeringen av olika sätt att organisera verksamheten är det viktigt att fundera över användningen av lokalerna och deras lämplighet för den nya verksamheten. Utveckling

av och försök med nya organiseringsmodeller och smågruppsverksamhet kan också vara en lösning på en ickefungerande daghemsvardag.

Inom ramen för tillsynsprogrammet för småbarnspedagogiken 2022 granskades också behörigheten hos lärare och föreståndare i steinerpedagogiska daghem. De 39 steinerpedagogiska daghem som var föremål för tillsynen hade 92 lärare. Av dem hade 74 procent sådan behörighet för personal vid steinerpedagogiska daghem som krävs enligt lagen om småbarnspedagogik.

I de 39 steinerpedagogiska daghem som var föremål för tillsynen fanns 37 daghemsföreståndare, av vilka en del också arbetade som lärare i grupperna. Av dem hade 50 procent sådan behörighet för daghemsföreståndare vid steinerpedagogiska daghem som krävs enligt lagen om småbarnspedagogik. 40 procent av föreståndarna kan vara föreståndare för ett steinerpedagogiskt daghem till och med utgången av 2029.

Resultaten visar att en betydande del av de anställda vid steinerpedagogiska daghem inte uppfyller behörighetsvillkoren enligt lagen om småbarnspedagogik. Tillsynen av behörigheten hos personalen vid steinerpedagogiska daghem försvårades av att lagen om småbarnspedagogik delvis lämnar utrymme för tolkning.

6 Sammanfattning av tillsynsprogrammets resultat per regionförvaltningsverk

I det här kapitlet presenteras tillsynsprogrammets resultat per regionförvaltningsverk.

6.1 Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Regionförvaltningsverket granskade 161 daghem i nio av de 62 kommunerna i Södra Finland. Daghemmen hade sammanlagt 3 234 verksamhetsdagar. Under den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under 131 dagar, vilket motsvarar 4,05 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 972 barngrupper som hade totalt 19 776 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 221 dagar, vilket motsvarar 1,12 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 2 314 av 19 776 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 11,70 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid 20 steinerpedagogiska daghem. I de här daghemmen hade några som fått steinerpedagogisk utbildning inte genomfört de kompletterande studier som krävs.

6.2 Regionförvaltningsverket i Östra Finland

Regionförvaltningsverket granskade 127 daghem i 15 av de 44 kommunerna i Östra Finland. Daghemmen hade sammanlagt 2 643 verksamhetsdagar. Under

den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under fyra dagar, vilket motsvarar 0,15 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 450 barngrupper som hade totalt 9 152 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 19 dagar, vilket motsvarar 0,21 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 207 av 9 152 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 2,26 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid två steinerpedagogiska daghem. I de här daghemmen hade alla som fått steinerpedagogisk utbildning genomfört de kompletterande studier som krävs.

6.3 Regionförvaltningsverket i Lappland

Regionförvaltningsverket granskade 21 daghem i fyra av de 21 kommunerna i Lappland. Daghemmen hade sammanlagt 441 verksamhetsdagar. Under den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under två dagar, vilket motsvarar 0,45 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 107 barngrupper som hade totalt 2 183 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 11 dagar, vilket motsvarar 0,50 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 71 av 2 183 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 3,25 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid två steinerpedagogiska daghem. I de här daghemmen hade alla som fått steinerpedagogisk utbildning genomfört de kompletterande studier som krävs.

6.4 Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland

Regionförvaltningsverket granskade 43 daghem i 13 av de 43 kommunerna i Sydvästra Finland. Daghemmen hade sammanlagt 4 194 verksamhetsdagar. Under den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under tre dagar, vilket motsvarar 0,07 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 196 barngrupper som hade totalt 4 194 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 13 dagar, vilket motsvarar 0,31 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 135 av 4 194 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 3,22 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid två steinerpedagogiska daghem. I de här daghemmen hade alla som fått steinerpedagogisk utbildning genomfört de kompletterande studier som krävs.

6.5 Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Regionförvaltningsverket granskade 126 daghem i 22 av de 85 kommunerna i Västra och Inre Finland. Daghemmen hade sammanlagt 2 621 verksamhetsdagar. Under den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under 12 dagar, vilket motsvarar 0,46 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 533 barngrupper som hade totalt 10 537 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 114 dagar, vilket motsvarar 1,08 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 245 av 10 537 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 2,33 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid sju steinerpedagogiska daghem i Västra och Inre Finland. I de här daghemmen var fyra av sex föreståndare behöriga enligt lagen om småbarnspedagogik. Daghemmen hade sammanlagt 22 lärare inom småbarnspedagogik, av vilka tretton hade den behörighet som krävdes.

6.6 Regionförvaltningsverket i Norra Finland

Regionförvaltningsverket granskade 30 daghem i fem av de 35 kommunerna i Norra Finland. Daghemmen hade sammanlagt 444 verksamhetsdagar. Under den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under tre dagar, vilket motsvarar 0,68 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 140 barngrupper som hade totalt 1 769 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 30 dagar, vilket motsvarar 1,70 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 59 av 1 769 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 3,34 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid två steinerpedagogiska daghem. I de här daghemmen hade en del av dem som fått steinerpedagogisk utbildning inte genomfört de kompletterande studier som krävs.

6.7 Svenska enheten för bildningsväsendet

I det här avsnittet presenteras resultaten för de tvåspråkiga kommunerna separat. Kommunerna ingår också i de regionvisa sammanfattningarna. För de kommuner som har en separat svenskspråkig förvaltning ingår här endast resultaten från de svenskspråkiga daghemmen.

Regionförvaltningsverket granskade 57 daghem i sex av de 32 tvåspråkiga kommunerna. Daghemmen hade sammanlagt 1 140 verksamhetsdagar. Under den period som granskades var daghemmens personaldimensionering för liten under 52 dagar, vilket motsvarar 4,56 % av daghemmens alla verksamhetsdagar.

I daghemmen som granskades fanns 284 barngrupper som hade totalt 5 630 verksamhetsdagar. Under den period som granskades överskreds den maximala gruppstorleken under 18 dagar, vilket motsvarar 0,32 % av barngruppernas alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade även relationstalet gruppvis. Det gruppvisa relationstalet var mer än sju under 363 av 5 630 verksamhetsdagar, vilket motsvarar 6,45 % av alla verksamhetsdagar.

Regionförvaltningsverket granskade lärarnas och föreståndarnas behörighet vid fyra steinerpedagogiska daghem.

Bilagor

Bilaga 1: Tillsynsprogrammet resultat i tabellformat

Basuppgifter	RFV Södra Finland	RFV Östra Finland	RFV Lapp-land	RFV Syd-västra Finland	RFV Västra och Inre Finland	RFV Norra Finland	Alla RFV tot.
Antal kommuner	9	15	4	12	22	5	67
Antal tillsynsbeslut	19	15	5	13	22	5	79
Granskade daghem	161	127	21	43	126	30	508
Antal grupper	972	450	107	196	533	140	2398

Granskning av personaldimensionering

	RFV Södra Finland	RFV Östra Finland	RFV Lapp-land	RFV Syd-västra Finland	RFV Västra och Inre Finland	RFV Norra Finland	Alla RFV tot.
Antal granskade verksamhetsdagar	3234	2643	441	864	2621	444	10247
Antal dagar med otillräcklig personaldimensionering	131	4	2	3	12	3	155
Otillräcklig personaldimensionering, % av dagarna på daghemsnivå	4,05 %	0,15 %	0,45 %	0,35 %	0,46 %	0,68 %	1,51 %

Granskning av maximal gruppstorlek och relationstal

	RFV Södra Finland	RFV Östra Finland	RFV Lapp-land	RFV Syd-västra Finland	RFV Västra och Inre Finland	RFV Norra Finland	Alla RFV tot.
Gruppernas verksamhetsdagar	19776	9152	2183	4194	10537	1769	47611
Antalet dagar då gruppstorleken överskridits	221	19	11	13	114	30	408
Överskriden gruppstorlek % av dagarna	1,12 %	0,21 %	0,50 %	0,31 %	1,08 %	1,70 %	0,86 %

Antal dagar då relationstalet 7 överskridits	2314	207	71	135	245	59	3031
Relationstalet 7 överskridits, % av dagarna	11,70 %	2,26 %	3,25 %	3,22 %	2,33 %	3,34 %	6,37 %

Regionförvaltningsverkets åtgärder, antal, personaldimensionering och gruppstorlek

	RFV Södra Finland	RFV Östra Finland	RFV Lappland	RFV Sydvästra Finland	RFV Västra och Inre Finland	RFV Norra Finland	Alla RFV tot.
Vägledning	3	3	2	2	6	2	18
Uppmärksamgörande	13	6	0	2	6	1	28
Anmärkning	0	0	1	1	5	1	8
Tillsyn	0	0	1	0	0	0	1
Inga åtgärder	3	6	1	8	5	1	24
Totalt	19	15	5	13	22	5	79

Regionförvaltningsverkets åtgärder %, personaldimensionering och gruppstorlek

	RFV Södra Finland	RFV Östra Finland	RFV Lappland	RFV Sydvästra Finland	RFV Västra och Inre Finland	RFV Norra Finland	Alla RFV tot.
Vägledning	16 %	20 %	40 %	15 %	27 %	40 %	23 %
Uppmärksamgörande	68 %	40 %	0 %	15 %	27 %	20 %	35 %
Anmärkning	0 %	0 %	20 %	8 %	23 %	20 %	10 %
Tillsyn	0 %	0 %	20 %	0 %	0 %	0 %	1 %
Inga åtgärder	16 %	40 %	20 %	62 %	23 %	20 %	30 %

Regionförvaltningsverket i Södra Finland
Regionförvaltningsverket i Östra Finland
Regionförvaltningsverket i Lappland
Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland
Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland
Regionförvaltningsverket i Norra Finland

2023